Greinargerð með tillögu um endurskoðun tómstundastyrks

Lagt er til að við gerð fjárhagsáætlunar Skeiða- og Gnúpverjahrepps fyrir árið 2027 verði skoðuð hækkun tómstundastyrks úr 80.000 kr. í 120.000 kr. á hvert barn með fullan ársrétt. Markmiðið er að bregðast við rýrnun kaupmáttar styrksins og létta kostnað barnafjölskyldna vegna þátttöku í íþrótta-, lista- og tómstundastarfi.

Samkvæmt gildandi reglum sveitarfélagsins er fjárhæð styrksins ákveðin við fjárhagsáætlunargerð hverju sinni. Reglurnar gera ekki ráð fyrir sjálfvirkri verðlagsleiðréttingu. Sveitarstjórn samþykkti 80.000 kr. styrk fyrir árið 2020 og sama fjárhæð var samþykkt fyrir árið 2026. Þótt rétturinn hafi á þessum tíma verið víkkaður til yngri barna hefur fjárhæðin á hvert barn ekki hækkað milli þessara viðmiðunarára. [1–3]

Samkvæmt Hagstofu Íslands var vísitala neysluverðs 469,8 stig í janúar 2020 og 697,3 stig í september 2026. Það jafngildir um 48,4% hækkun almenns verðlags. Miðað við þá þróun þyrfti styrkur sem nam 80.000 kr. í janúar 2020 að vera um 118.740 kr. í september 2026 til að halda sama kaupmætti. Hækkun í 120.000 kr. myndi því að mestu endurheimta kaupmátt styrksins frá ársbyrjun 2020. Útreikningurinn byggist á almennri neysluverðsvísitölu og lýsir ekki sérstaklega þróun æfinga- eða námskeiðsgjalda. [4–5]

Tilgangur tómstundastyrksins er meðal annars að auðvelda börnum þátttöku óháð efnahag og vinna gegn brottfalli úr frístundastarfi. [1] Þegar fjárhæð styrksins stendur í stað á meðan gjöld hækka færist stærri hluti kostnaðarins yfir á fjölskyldurnar. Í dreifbýli getur akstur til og frá æfingum og námskeiðum einnig bæst við þátttökugjöldin. Því er ástæða til að skoða hvort núverandi fjárhæð veiti þann stuðning sem henni er ætlað að veita. Hér má einnig taka til skoðunar áhrif kílómetragjalds, en ekki hefur verið gerð greining á þeirri hækkun.

Hærri styrkur getur jafnframt stutt við tómstundastarf innan sveitarfélagsins ef hann auðveldar fleiri börnum að taka þátt. Aukin þátttaka getur styrkt grundvöll fyrir reglulegum æfingum og fjölbreyttari námskeiðum nær heimili. Ávinningurinn felst fyrst og fremst í að létta kostnaðarbyrði heimilanna og bæta aðgengi barna að starfi sem hentar áhuga þeirra og þörfum og þurfa jafnvel ekki að gera uppá milli tómstunda.

Áður en endanleg ákvörðun er tekin þarf að liggja fyrir kostnaðarmat sem byggist á gögnum sveitarfélagsins. Hækkunin nemur 40.000 kr. á hvert barn með fullan ársrétt, en útgjaldaaukningin ræðst af fjölda styrkhæfra barna, nýtingu styrksins. Lagt er til að sveitarstjóra verði falið að láta vinna slíkt mat og leggja fram möguleika á fjármögnun áður en fjárhagsáætlun 2027 verður tekin til umræðu og vinna að gerð hennar fer fram. Jafnframt verði framvegis farið yfir verðlagsþróun og nýtingu styrksins þegar fjárhæð hans er ákveðin.

Heimildir

[1] Skeiða- og Gnúpverjahreppur. (2025). Reglur um tómstundastyrk, samþykktar 4. júní 2025.

[2] Skeiða- og Gnúpverjahreppur. (2019, 11. desember). Fundargerð sveitarstjórnar, 3. liður um tómstundastyrk 2020.

[3] Skeiða- og Gnúpverjahreppur. (2025, 3. desember). Fundargerð sveitarstjórnar, ákvörðun um tómstundastyrk fyrir 2026.

[4] Hagstofa Íslands. (2020). Vísitala neysluverðs í janúar 2020.

[5] Hagstofa Íslands. (2026, 29. september). Vísitala neysluverðs í september 2026.